

Dordts weekend van de biodiversiteit op 13, 14 en 15 mei 2022

De gemeente Dordrecht, in de persoon van de stadsecoloog, Duurzaamheidscentrum Weizigt en vele groene organisaties hebben in het weekend van 13, 14 en 15 mei 2020 aan de bevolking van de Drechtsteden laten zien welke biodiversiteit we bezitten en moeten beschermen.

Als KNNV hebben wij hieraan bijdragen met een nachtvlinder inventarisatie op vrijdag 13 mei 2022 bij het Biesbosch centrum aan de Baanhoekweg.

Verslag van de vlinderinventarisatie 13 mei 2022.

Door Maja de Keijzer en Carel ten Ham

Al vroeg in het jaar ontstaan er in Dordrecht plannen om met alle groenblauwe organisaties in Dordrecht, samen met de gemeente, een biodiversiteitsweekend te houden. Natuurlijk neemt ook de KNNV deel aan deze plannen. Het idee is om de Dordtenaren een ervaring nachtvlinders aan te bieden. Want ja, de meeste mensen weten wel dat er overdag schitterende vlinders zijn die in hun tuintje op de vlinderstruik komen snoepen, maar hoeveel mensen zijn zich bewust van het vlinderleven dat zich 's nachts afspeelt. En heus, ook in Nederland zijn er ontzettend meer vlindersoorten, van enkele millimeters groot tot ca 15 cm, die vooral 's nachts actief zijn. Het voordeel voor deze soorten is natuurlijk dat er 's nachts minder kans is om slachtoffer te worden van predatoren. Al zijn die er wel, uiteraard. Denk maar aan de uilen, de vleermuizen, de spinnen en hun webben en ook altijd nog het verkeer.

In een verkennend gesprek tussen het bestuur van de KNNV Drechtsteden en ons (KNNV leden Carel ten Ham en Maja de Keijzer), komen we tot de afspraak dat we op vrijdag 13 mei 2022 bij het bezoekerscentrum De Merwelanden ons laken met lampen zullen opstellen. Bestuurslid Ruud Dorst belooft ook aanwezig te zijn met zijn microscoop aangesloten op een laptop.

Op naam brengen van de gevangen vlinders m.b.v. microscoop en aanvullende naslagwerken.

Nachtvlinders vliegen in het donker. Maar half mei is het al niet meer zo heel vroeg donker en met ons drieën vertrekken we rond kwart voor negen uit de stad richting Merwelanden. En dan is het een minuut of twintig werk om de elektriciteitsnoeren uit te leggen, het laken op te

stellen, twee (speciale) lampen op te hangen, de laptop op te starten en daar de microscoop op aan te sluiten.

Microscoop opstelling

Als alles staat komt er een eerste persoon aan, Tim Breur, ecooloog en vleermuisexpert, die deze avond belangstellenden een paar keer wil meenemen op een vleermuis-ronde door de Biesbosch. Hij wil starten en eindigen bij onze plek, zodat de vleermuis-mensen naar de nachtvlinders kunnen kijken en de mensen die voor de nachtvlinders komen ook eens met een vleermuis-expert op pad kunnen gaan.

Hoewel nachtvlinderaars in den lande de afgelopen week nog klaagden over het weer en niet zo veel vlinders, hebben we geluk. Het is weliswaar geen geweldig weer, een mooi gemiddelde, gelukkig droog, niet te veel wind, niet te koud, niet te warm. Niet eens veel muggen om ons te plagen. Om 22.00 uur zetten we de lampen aan en is het afwachten, in gespannen verwachting kijken of er wat komt. Om 22.10 uur komt de eerste vlinder aanvliegen en zet zich neer. Een spannertje, dat zijn vleugels niet spreidt, maar opgeklapt houdt. En dat is al een kenmerk van de leverkleurige vlinder, *Euchoeca nebulata*. Een soort die verspreid over het hele land voorkomt, vrij algemeen is, maar toch hebben wij deze soort hier in en rond Dordrecht al een paar jaar niet gezien. Al spoedig komen meikevers op het laken zitten, tussen allerlei luizen, cicaden, muggen, vliegjes en kleine kevertjes. De vlinders komen ook, gelukkig, soms in kleine golven, soms zo maar individueel. We nemen deze avond vier microvlinders waar, dat zijn kleine vlinders van een paar millimeter tot enkele centimeters. Zelf ben ik altijd gecharmeerd van de

kleine zwartwitmot (*Ethmia quadrillella*), een algemeen zwart-wit getekend vlindertje, net als uit de pop-art tijd in de zestiger jaren van de vorige eeuw. Het rupsje van deze soort leeft van vergeet-me-nietjes en smeerwortel. Van de grotere nachtvinders, de macro's, nemen we dertig soorten waar. Een paar leuke soorten zal ik noemen, die zijn of heel mooi om te zien, of ze zijn wat minder algemeen. De vuursteenvlinder (*Habrosyne pyritoides*) roept altijd bewondering op. De vleugels van deze soort hebben een fraai patroon van kleur en lijn. Dieprood met allerlei zigzaglijnen. De rups leeft op framboos en braam en de vlinder kan je dan ook in het hele land aantreffen. Maar ... vooral 's nachts. Bedenk dat vlindersoorten vliegen waar hun eitjes en larven kunnen worden afgezet en eten. Dus een soort waarvan de rups ook op braam leeft, de braamvlinder (*Thyatira batis*) mogen we hier ook verwachten. De braam is immers overal aanwezig, dus de vlinder kan in het hele land worden gezien. En het is echt een prachtvlinder. Ronde roze vlekken, wit omrand op de boven vleugels. Een genot om naar te kijken.

Braamvlinder (*Thyatira batis*)

Een kleurrijke soort is ook de hagedoornvlinder (*Opisthograptis luteolata*), prachtig gele vleugels met een roodbruine vlek.

Gele tijger (*Spilosoma lutea*)

Hagedoornvlinder (*Opisthograptis luteolata*)

Ook deze soort is in het hele land algemeen, vliegt al vroeg, vanaf april tot september toe. We zien hier op de kleigronden rond Dordrecht meest algemene soorten, maar een soort als het lindeherculesje (*Selenia lunularia*) is toch vrij zeldzaam, komt vooral voor in de duinen en elders af en toe. Een mooie waarneming!

Lindeherculesje (*Selenia lunularia*)

We zijn tot ongeveer 24.00 uur doorgegaan. Ons totale lijstje staat hieronder, u komt prachtige namen tegen als hyena, witte .....

Kameeltje (*Notodonta ziczac*)

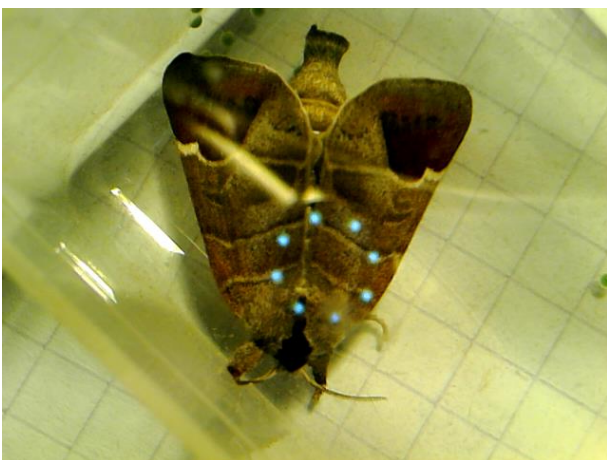

Detail van de vleugell van de vuursteenvlinder (*Habrosyne pyritoides*)

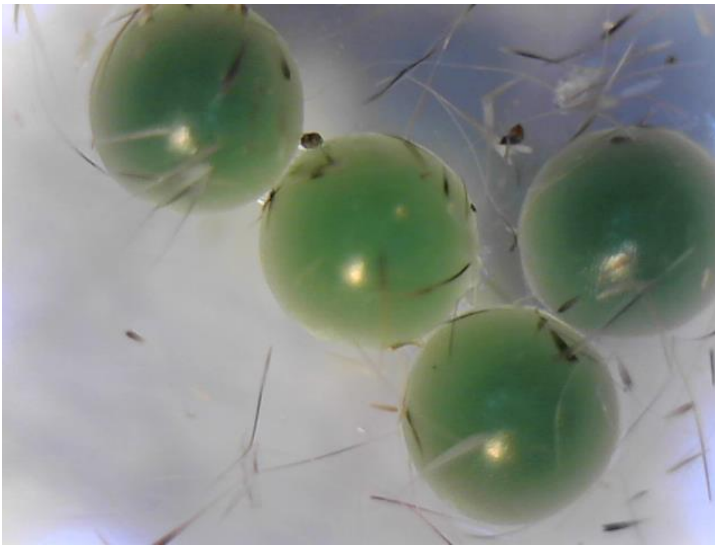

Koperuil (*Diachrysa chrysitis*)

Argyresthia	spinosella	Bloesempedaalmot
Ethmia	quadrillella	Kleine zwartwitmot
Epinotia	immundana	Elzenoogbladroller
Anania	perlucidalis	Donkere coronamot
Thyatira	batis	Braamvlinder
Habrosyne	pyritoides	Vuursteenvlinder
Cabera	pusaria	Witte grijsbandspanner
Lomaspilis	marginata	Gerande spanner
Selenia	lunularia	Lindeherculesje
Opisthograptis	luteolata	Hagedoornvlinder
Euchoeca	nebulata	Leverkleurige spanner
Ecliptopera	silaceata	Marmerspanner
Colostygia	pectinataria	Kleine groenbandspanner
Eupithecia	virgaureata	Gulderoededwergspanner
Eupithecia	assimilata	Hopdwergspanner
Melanthia	procellata	Witvlekbosrankspanner
Pterapherapteryx	sexalata	Kleine blokspanner
Xanthorhoe	fluctuata	Zwartbandspanner
Xanthorhoe	ferrugata	Vierbandspanner
Clostera	curtula	Bruine wapendrager
Notodonta	ziczac	Kameeltje
Eilema	sororcula	Geel beertje
Spilosoma	lutea	Gele tijger
Spilosoma	lubricipeda	Witte tijger
Hypena	proboscidalis	Bruine snuituil
Rivula	sericealis	Stro-uiltje
Nola	confusalis	Vroeg visstaartje
Subacronicta	megacephala	Schilddrager
Craniophora	ligustri	Schedeldrager
Euplexia	lucipara	Levervlek
Apamea	unanimis	Rietgrasuil
Lacanobia	oleracea	groente uil
Leucania	obsoleta	Gestreepte rietuil
Agrotis	puta	Putta-uil
Ochropleura	plecta	Haarbos

Bruine Wapendrager (Clostera curtula)

Eitjes van de bruine wapendrager (vergroot)

Maja de Keijzer en Carel ten Ham